

(19) UA

(11) 104565

(13) U

(51) МПК

H02M 1/08 (2006.01)

(21)	Номер заявки:	u 2015 06971
(22)	Дата подання заявки:	13.07.2015
(24)	Дата, з якої є чинними права на корисну модель:	10.02.2016
(46)	Публікація відомостей про видачу патенту:	10.02.2016, Бюл.№ 3

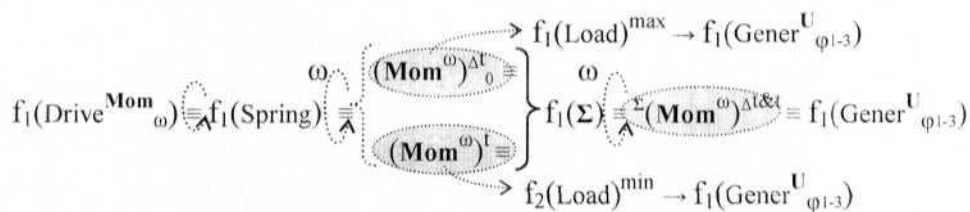
(72) Винахідник(и):
**Рябенський Володимир Михайлович (UA),
Ушкаренко Олександр Олегович (UA),
Дорогань Ольга Ігорівна (UA)**

(73) Власник(и):
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА
МАКАРОВА,
пр. Героїв Сталінграда, 9, м. Миколаїв,
54025 (UA)**

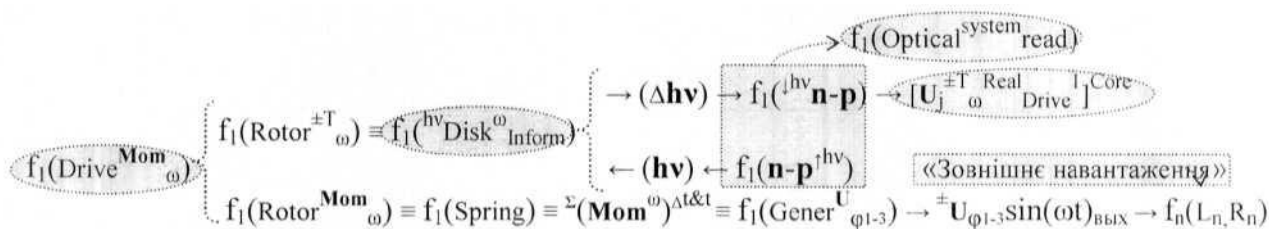
(54) СПОСІБ ОПТИЧНОГО КОНТРОЛЮ ПЕРІОДУ "Т_ω^{±ΔТ}" ОБЕРТАННЯ "ω" ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ РОТОРА ПЕРВИННИХ ПРИВОДІВ f_{1,2}(Drive^{Mom}_ω) І ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ РОТОРА ГЕНЕРАТОРА f₁(Gener^U_{ω1-3}) ЗА ДОПОМОГОЮ ЛАЗЕРНОГО ДИСКУ f₁(^{LASER}Disk^ω_{INFORM})

(57) Реферат:

Спосіб оптичного контролю періоду " $T_{\omega}^{\pm \Delta T}$ " обертання " ω " функціональної структури ротора первинних приводів $f_{1,2}(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і функціональної структури ротора генератора $f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U)$ за допомогою лазерного диска $f_1(\text{Laser Disk}_{\text{Inform}}^{\omega})$, в якому у відповідності з математичною моделлю вигляду

реалізують процедуру додавання $f_1(\Sigma)$ первинного аргументу моменту обертання $(\text{Mom}^\omega)_0^{\Delta t}$ в момент часу " Δt_0 ", коли навантаження $f_1(\text{Load})^{\max}$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$ максимальне "max" і наступні моменти часу "t", коли навантаження $f_1(\text{Load})^{\min}$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$ мінімальне "min", а у відповідності з математичною моделлю вигляду

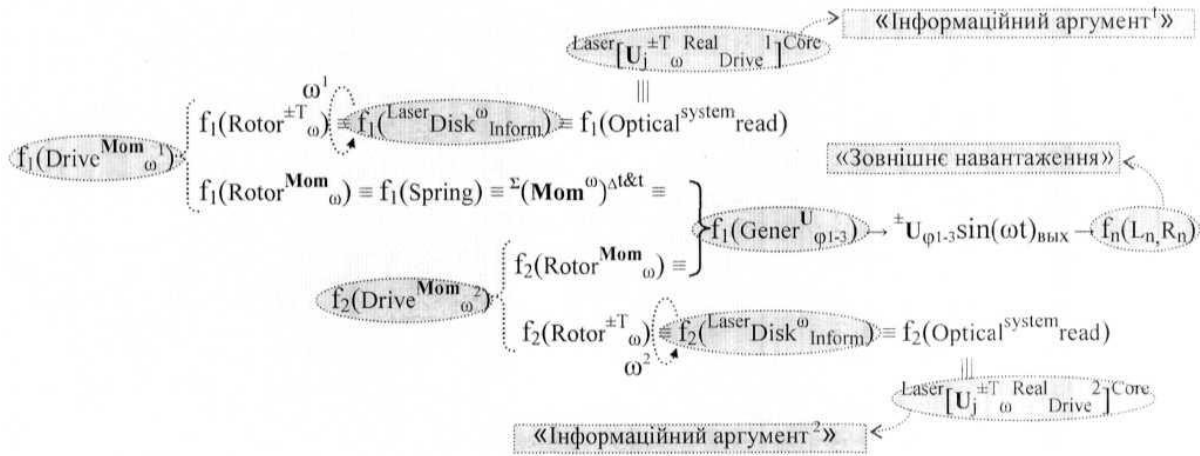

UA 104565 U

ротор $f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ функціонально з'єднують з оптичним ($\Delta h\nu$) інформаційним диском $f_1(\text{Laser Disk}_{\omega}^{\text{Inform}})$ з оптичною системою зчитування $f_1(\text{Optical system read})$ для формування інформаційних аргументів напруги $[U_j^{\pm T \text{ Real Drive}}]$ про реальний (Real) період $(T_{\omega}^{\pm \Delta T})$ обертання (ω) ротора $f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ в поточний момент часу для подачі їх у відповідний порт функціональної структури ядра $f_1(\text{Core})$ мікроконтролера (мк). При цьому, у відповідності з математичною моделлю вигляду

$$\begin{aligned}
 f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T}) &\equiv f_2(\text{Laser Disk}_{\omega}^{\text{Inform}}) \equiv f_2(\text{Optical system read}) \equiv \text{Laser}[U_j^{\pm T \text{ Real Drive}}]_{\omega} \text{Core} \\
 f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\text{Mom}}) &\equiv f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U) \rightarrow \pm U_{\phi 1-3} \sin(\omega t)_{\text{ВЫХ}} \rightarrow f_n(L_n, R_n)
 \end{aligned}$$

вводять додатковий привод $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$, ротор $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ якого з однієї сторони безпосередньо фіксують з ротором генератора $f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U)$, а з іншої сторони функціонально з'єднують з лазерним диском $f_2(\text{Laser Disk}_{\omega}^{\text{Inform}})$, навпроти якого розташовують оптичну систему зчитування $f_2(\text{Optical system read})$ для активізації інформаційних аргументів напруги $\text{Laser}[U_j^{\pm T \text{ Real Drive}}]$ про реальний (Real) період $(T_{\omega}^{\pm \Delta T})$ обертання (ω) ротора $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ в поточний момент часу для подачі їх у відповідний порт функціональної структури ядра $f_2(\text{Core})$ мікроконтролера (мк). а функціональні зв'язки в функціональній структурі лазерного контролю обертів " ω_1 " і " ω_2 " привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U)$ виконують у відповідності з математичною моделлю вигляду

Корисна модель належить до галузі електроенергетики, а саме до методу оптичного контролю періоду обертання роторів електричних машин.

Відомо про спосіб упереджуючого управління генератором, який працює на асинхронний двигун (Касаткин А.С. «Основы электротехники» - М.: изд-во «Энергия», 1966. - 712 с. с илл. стр. 487), який включає функціональний зв'язок ротора привода і ротора генератора з можливістю обертання і формування вихідної напруги генератора, яку подають на зовнішнє навантаження, при цьому виконується контроль за періодом обертання ротора привода і ротора генератора. Недоліком цього способу є обмежена точність контролю за періодом обертання ротора привода і ротора генератора.

Відомо також про спосіб запуску генератора за допомогою ротора основного і додаткового приводів (див. Патент UA № 85859), що включає функціональний зв'язок між ротором основного привода і ротором генератора, який виконують за допомогою пружної пружини для формування вихідної напруги генератора і подальшої подачі активізованої вихідної напруги на зовнішнє навантаження, а контроль за періодом обертання ротора привода і ротора генератора виконують за допомогою диска з пазами або отворами, навпроти яких позиційно з двох сторін розташована оптоелектронна пара (світлодіод - фотодіод) (прототип). Недоліком прототипу є обмежена точність контролю за періодом обертання ротора привода і ротора генератора, оскільки неможливо гранично мінімізувати пази або отвори в диску, який функціонально з'єднаний з ротором електричної машини.

Ставиться задача удосконалення способу оптичного контролю періоду обертання роторів первинного привода і ротора генератора.

Вирішується поставлена задача тим, що спосіб оптичного контролю періоду обертання роторів первинного привода і ротора генератора наступним чином.

Спосіб оптичного контролю періоду « $T_{\omega}^{\pm\Delta T}$ » обертання « ω » функціональної структури ротора первинних приводів $f_{1,2}(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і функціональної структури ротора генератора $f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U)$ за допомогою лазерного диска $f_1(\text{Laser Disk}_{\text{inform}}^{\omega})$, в якому у відповідності з математичною моделлю вигляду

$$f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}}) \equiv f_1(\text{Spring}) \equiv \left\{ \begin{array}{l} f_1(\text{Load})^{\text{max}} \rightarrow f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U) \\ f_1(\Sigma) \equiv \Sigma(\text{Mom}_{\omega}^{\omega})^{\Delta t} \equiv f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U) \\ f_2(\text{Load})^{\text{min}} \rightarrow f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U) \end{array} \right.$$

реалізують процедуру додавання $f_1(\Sigma)$ первинного аргументу моменту обертання $(\text{Mom}_{\omega}^{\omega})^{\Delta t}$ в момент часу « Δt_0 », коли навантаження $f_1(\text{Load})^{\text{max}}$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U)$ максимальне «max» і наступні моменти часу «i», коли навантаження $f_1(\text{Load})^{\text{min}}$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U)$ мінімальне «min», а у відповідності з математичною моделлю вигляду

$$f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}}) \left\{ \begin{array}{l} f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T}) \equiv f_1(\text{Disk}_{\text{inform}}^{\omega}) \rightarrow (\Delta h\nu) \rightarrow f_1(\text{Optical system read}) \\ f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\text{Mom}}) \equiv f_1(\text{Spring}) \equiv \Sigma(\text{Mom}_{\omega}^{\omega})^{\Delta t} \equiv f_1(\text{Gener}_{\phi 1-3}^U) \rightarrow \pm U_{\phi 1-3} \sin(\omega t)_{\text{ВМХ}} \rightarrow f_n(L_n, R_n) \end{array} \right.$$

ротор $f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ функціонально з'єднують з оптичним $(\Delta h\nu)$ інформаційним диском $f_1(\text{Disk}_{\text{inform}}^{\omega})$ з оптичною системою зчитування $f_1(\text{Optical system read})$

для формування інформаційних аргументів напруги $[U_j^{\pm T \text{ Real Drive}}]$ про реальний (Real) період $(T_{\omega}^{\pm\Delta T})$ обертання (ω) ротора $f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ в поточний момент часу для

подачі їх у відповідний порт функціональної структури ядра $f_1(\text{Core})$ мікроконтролера (мк), при цьому у відповідності з математичною моделлю вигляду

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

5

Спосіб оптичного контролю періоду " $T_{\omega}^{\pm\Delta T}$ " обертання " ω " функціональної структури ротора первинних приводів $f_{1,2}(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і функціональної структури ротора генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$ за допомогою лазерного диска $f_1(\text{Laser Disk}_{\text{Inform}}^{\omega})$, в якому у відповідності з математичною моделлю вигляду

10

$$f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}}) \equiv f_1(\text{Spring}) \equiv \left\{ \begin{array}{l} f_1(\text{Load})^{\text{max}} \rightarrow f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U) \\ f_1(\Sigma) \equiv \sum (\text{Mom}_{\omega}^{\Delta t \& t}) \equiv f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U) \\ f_2(\text{Load})^{\text{min}} \rightarrow f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U) \end{array} \right.$$

реалізують процедуру додавання $f_1(\Sigma)$ первинного аргументу моменту обертання $(\text{Mom}_{\omega}^{\Delta t})$ в момент часу " Δt_0 ", коли навантаження $f_1(\text{Load})^{\text{max}}$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$ максимальне "max" і наступні моменти часу "t", коли навантаження $f_1(\text{Load})^{\text{min}}$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$ мінімальне "min", а у відповідності з математичною моделлю вигляду

15

$$f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}}) \left\{ \begin{array}{l} f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T}) \equiv f_1(\text{Laser Disk}_{\text{Inform}}^{\omega}) \rightarrow (\Delta h\nu) \rightarrow f_1(\text{Optical system read}) \\ f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\text{Mom}}) \equiv f_1(\text{Spring}) \equiv \sum (\text{Mom}_{\omega}^{\Delta t \& t}) \equiv f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U) \rightarrow \pm U_{\varphi 1-3} \sin(\omega t)_{\text{ВЫХ}} \rightarrow f_n(L_n, R_n) \end{array} \right.$$

20

ротор $f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ функціонально з'єднують з оптичним $(\Delta h\nu)$ інформаційним диском $f_1(\text{Laser Disk}_{\text{Inform}}^{\omega})$ з оптичною системою зчитування $f_1(\text{Optical system read})$ для формування інформаційних аргументів напруги $[U_j^{\pm T \text{ Real Drive}}]$ про реальний (Real) період $(T_{\omega}^{\pm\Delta T})$ обертання (ω) ротора $f_1(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ в поточний момент часу для подачі їх у відповідний порт функціональної структури ядра $f_1(\text{Core})$ мікроконтролера (мк), який **відрізняється** тим, що у відповідності з математичною моделлю вигляду

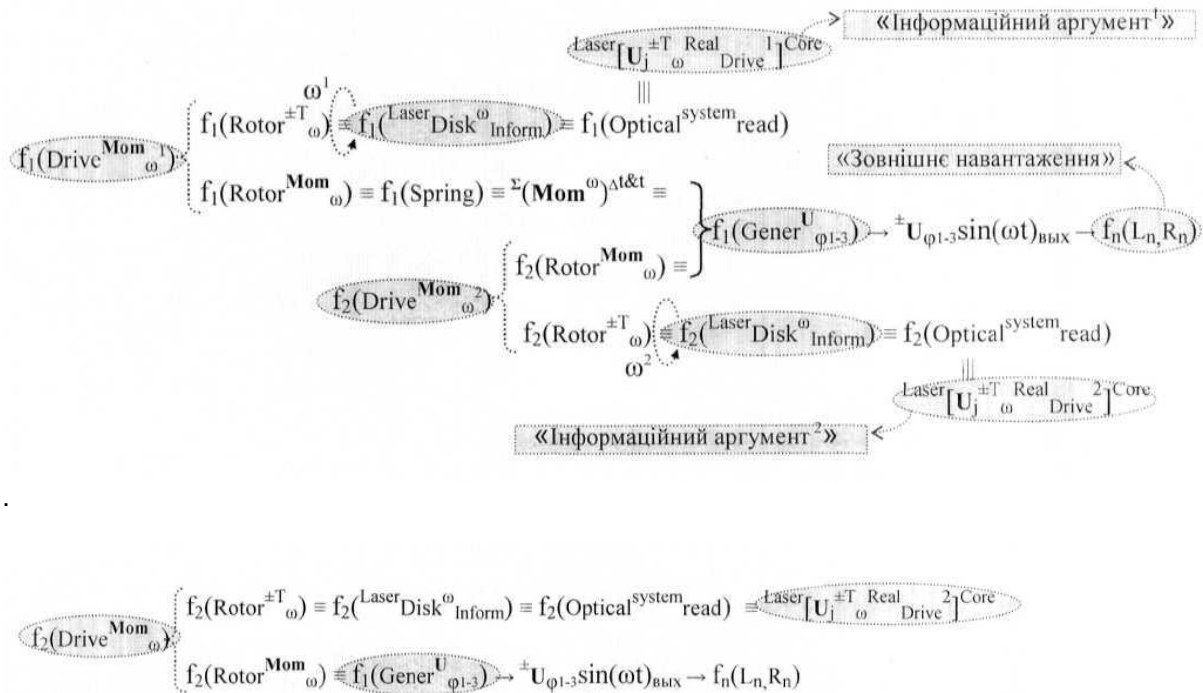
25

$$f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}}) \left\{ \begin{array}{l} f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T}) \equiv f_2(\text{Laser Disk}_{\text{Inform}}^{\omega}) \equiv f_2(\text{Optical system read}) \equiv \text{Laser } [U_j^{\pm T \text{ Real Drive}}] \text{ Core} \\ f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\text{Mom}}) \equiv f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U) \rightarrow \pm U_{\varphi 1-3} \sin(\omega t)_{\text{ВЫХ}} \rightarrow f_n(L_n, R_n) \end{array} \right.$$

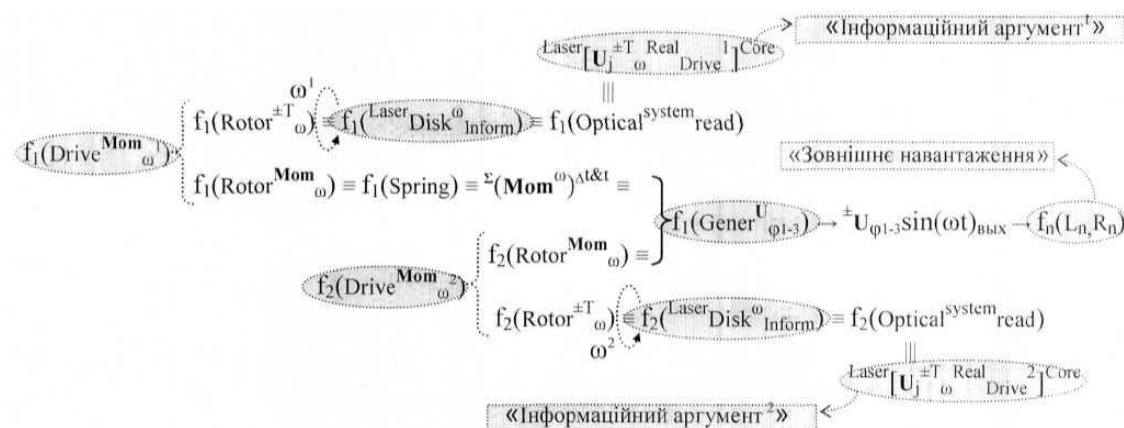
вводять додатковий привод $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$, ротор $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ якого з однієї сторони безпосередньо фіксують з ротором генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$, а з іншої сторони функціонально з'єднують з лазерним диском $f_2(\text{Laser Disk}_{\text{Inform}}^{\omega})$, навпроти якого розташовують оптичну систему зчитування $f_2(\text{Optical system read})$ для активізації інформаційних аргументів напруги $\text{Laser } [U_j^{\pm T \text{ Real Drive}}]$ про реальний (Real) період $(T_{\omega}^{\pm\Delta T})$ обертання (ω) ротора $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ в поточний момент часу для подачі їх у відповідний порт функціональної структури ядра $f_1(\text{Core})$ мікроконтролера (мк), а функціональні зв'язки в функціональній структурі

30

лазерного контролю обертів " ω_1 " і " ω_2 " привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$ виконують у відповідності з математичною моделлю вигляду

вводять додатковий привод $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$, ротор $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ якого з однієї сторони безпосередньо фіксують з ротором генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$, а з іншої сторони функціонально з'єднують з лазерним диском $f_2(\text{Laser Disk}_{\omega}^{\text{Inform}})$, навпроти якого розташовують оптичну систему зчитування $f_1(\text{Optical system read})$ для активізації інформаційних аргументів напруги $\text{Laser}[U_j^{\pm T, \text{Real}}]_{\omega}^{\text{Drive } 2}$ про реальний (Real) період ($T_{\omega}^{\pm \Delta T}$) обертання (ω) ротора $f_2(\text{Rotor}_{\omega}^{\pm T})$ привода $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ в поточний момент часу для подачі їх у відповідний порт функціональної структури ядра $f_1(\text{Core})$ мікроконтролера (мк), а функціональні зв'язки в функціональній структурі лазерного контролю обертів « ω_1 » і « ω_2 » привода $f_1(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ і $f_2(\text{Drive}_{\omega}^{\text{Mom}})$ генератора $f_1(\text{Gener}_{\varphi 1-3}^U)$ виконують у відповідності з математичною моделлю вигляду

Використання запропонованого способу оптичного контролю періоду обертання ротора електричних машин дозволяє з підвищеною точністю контролювати період обертання ротора як приводів, так і генератора.

Комп'ютерна верстка А. Крулевський

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601